

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ
ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

Кафедра мистецтвознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з навчальної роботи
І. О. Сташевська

«31» серпня 2022 року

СИЛАБУС

ТРУДОВЕ ПРАВО

Освітня програма: «Менеджмент і бізнес-адміністрування»

освітній ступінь бакалавр

напрямок підготовки 07 Управління та адміністрування»
(шифр і назва напрямку підготовки)

Спеціальність 073 Менеджмент
(шифр і назва спеціальності)

факультет Культурології
(назва факультету)

Харків
2022

Силабус з навчальної дисципліни «Трудове право» за напрямом підготовки 07 Управління та адміністрування, спеціальністю 073 Менеджмент, освітньої програми «Менеджмент і бізнес-адміністрування», освітній рівень бакалавр. – Х.: ХДАК, 2022. – 16 с.

Мова навчання: українська

Розробник:

Попова-Коряк К.О., кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри мистецтвознавства

Силабус затверджен на засіданні кафедри мистецтвознавства

Протокол № 1 від «25» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри _____ (Рибалко С.Б.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено радою факультету аудіовізуального мистецтва

Протокол № 2 від «31» серпня 2022 р.

Голова ради факультету _____ (Мархайчук Н.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Загальна інформація про дисципліну

1	Назва дисципліни	Трудове право
2	Викладач	Попова-Коряк Каріна Олексіївна
3	Контактні дані викладача (роб.тел., емейл)	karina777hdak@gmail.com
4	Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова
5	Рік підготовки	3
6	Семестр	6
7	Лекції (год.)	26
8	Практичні (семінарські, лабораторні) заняття (год.)	24
9	Самостійна робота (год.)	100
10	Індивідуальна робота (год.)	—
11	Кількість кредитів	5
12	Загальна кількість годин	150
13	Види поточного контролю	поточне опитування, контрольні тестування, реферати, презентація, підсумковий контроль
14	Вид підсумкового контролю	Залік

2. Анотація дисципліни

2.1. Місце дисципліни в програмі навчання

Трудове право є однією з фундаментальних галузей у системі права України та основою для засвоєння студентами найважливіших положень законодавства України про працю. Правове регулювання праці визначається, як відомо, об'єктивними умовами розвитку суспільства. У сучасній Україні відчувається гостра потреба утворення такого типу трудового права, який би будувався на принципах демократії, гуманізму та справедливості у сфері відносин із застосування праці, максимально враховував би об'єктивні реалії ринкової економіки, але при цьому не ігнорував соціальну направленість у розвитку української держави як по формі, так і за змістом. Іншими словами – трудове право України повинно відповідати, закріпленій в ст.1 Конституції ідеї демократичної, соціальної та правової держави, політика якої спрямована на створення умов для реалізації невід'ємного природного права людини – права на працю. Адже саме завдяки реалізації цього права людини створюються духовні та матеріальні блага, які обумовлюють можливість існування та розвитку людської цивілізації. Саме цим обумовлюється доцільність і необхідність вивчення дисципліни «Трудове право» студентами спеціальності «менеджмент».

2.2. Пререквізити та постреквізити дисципліни

«Трудове право» не ізольоване від інших юридичних дисциплін. Його успішне засвоєння ґрунтується на знаннях, отриманих студентами під час опанування положень навчальних курсів «Правознавство», «Цивільне право», «Філософія», «Політологія», «Соціологія». Дисципліна «Трудове право» знаходиться у тісному зв'язку з такими навчальними дисциплінами як: «Менеджмент», «Державні послуги», «Державне регулювання економіки та економічна політика», «Теорія держави і права», «Конституційне право України». Дисципліна вивчається в шостому семестрі 3-го курсу бакалаврату після обов'язкових дисциплін гуманітарної, соціально-економічної підготовки та професійно-орієнтованої (практичної) підготовки.

Право, як складова суспільствознавчої галузі, виконує регулюючу роль в житті суспільства, здатне впливати на різні сфери життєдіяльності людини. Наразі трудове право є основним регулятором широкого кола правовідносин у суспільстві з урахуванням умов ринкової економіки та інтеграції вітчизняного законодавства до права Європейського Союзу.

Дисципліна «Трудове право» забезпечує особистий і професійний розвиток здобувача вищої освіти та спрямована на формування комплексу знань щодо реалізації права суб'єктів на працю. Знання основних положень трудового права є необхідним чинником для розвитку як економічних відносин в цілому в країні, так і для ефективної особистої господарської діяльності. Здобуті студентами знання, уміння, норми і цінності стануть практичним підґрунтям у трудовій діяльності, формування у майбутніх спеціалістів цілісного, системного розуміння призначення «Трудового права» та навичок застосування знань в практичній діяльності та прищеплення знань, умінь та навичок використовувати юридичну термінологію у професійній діяльності.

2.3. Мета вивчення дисципліни – засвоєння студентами теоретичних знань у сфері правового регулювання трудових відносин та набуття практичних навичок для вирішення конкретних юридичних ситуацій, оволодіння знаннями про базові положення трудового права. Предметом курсу «Трудове право» є трудові відносини, тобто суспільні відносини, що виникають у процесі застосування людиною своєї здатності до праці, а також відносини, які не є трудовими, але тісно пов'язані з ними: відносини стосовно участі профспілок та інших громадських організацій, трудових колективів і працівників в управлінні підприємствами, установами, організаціями; відносини з працевлаштування громадян; відносини з професійної підготовки і підвищення кваліфікації працівників на виробництві; відносини щодо застосування дисциплінарних санкцій і відшкодування матеріальної шкоди, спричиненої у процесі праці; відносини з нагляду і контролю за дотриманням законодавства про працю; процесуальні відносини з розгляду трудових спорів.

2.4. Завдання вивчення дисципліни.

1. Надання студентам ґрунтовних знань з трудового права України з урахуванням особливостей правового регулювання трудових правовідносин у сучасних умовах.
2. Формування у студентів уміння на практиці застосовувати здобуті знання з трудового права.
3. Формування навичок самостійної роботи, що уможливить безперервно поглиблювати, поповнювати й оновлювати знання в галузі трудового права.
4. Сприяти формуванню правничого світогляду, правосвідомості, правової культури та правничого мислення, закріплення навичок самостійного аналізу законодавства і правозастосовчої практики в цій галузі права.
5. Прищеплення знань, умінь та навичок використовувати юридичну термінологію у професійній діяльності, формуванню у студентів (слухачів) правосвідомості, правової культури, розвитку творчого теоретичного правового мислення, використання яких необхідне при вирішенні практичних завдань в їх майбутній роботі в сфері менеджменту.

2.5. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

Серед інтегральних компетентностей, які формуються в процесі вивчення навчальної дисципліни: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук

Серед загальних компетентностей, які формуються в процесі вивчення навчальної дисципліни:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного суспільства) та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянства в Україні.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Серед **фахових компетентностей**, які формуються в процесі вивчення навчальної дисципліни:

ФК6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

ФК13. Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.

2.6. Результати навчання.

Програмні результати навчання

ПРН4. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації

ПРН13. Демонструвати уміння застосовувати законодавчі та інші нормативно-правові акти вітчизняного законодавства.

ПРН23. З'ясувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінність громадського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

ПРН25. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та мультикультурності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

знати:

- предмет, метод, систему і принципи трудового права, зміст його основних інститутів;
- сферу дії законодавства про працю;
- основні положення Конституції України, Кодексу законів про працю України, рішень Конституційного Суду України, постанов Пленуму Верховного Суду України з питань застосування трудового законодавства, стан судової практики;
- **вміти:**
- правильно визначати характер і зміст правовідносин у сфері праці;
- точно розуміти зміст правової норми;
- правильно застосовувати нормативний матеріал до конкретних відносин;
- тлумачити чинне трудове законодавство;
- надавати проведеній роботі належної форми (письмове рішення, складання документа тощо);
- аналізувати тенденції юридичної практики та оцінювати їх з точки зору відповідності законодавству.

мати навички:

- самостійно працювати з навчальними та науковими джерелами;
- орієнтуватися у чинному трудовому законодавстві, правильно застосовувати нормативно-правові акти для розв'язання конкретних правових ситуацій;
- аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції у професійній діяльності у сфері управління;
- здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування у професійній діяльності у сфері управління.

3. Політика дисципліни

3.1. Політика виставлення оцінок (пропущені заняття, відпрацювання пропусків).

Система оцінювання знань з дисципліни включає поточний і семестровий контроль. Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять, які проходять у формі обговорення, дискусії та виконання конкретного практичного завдання, виступу з рефератами і має на меті перевірку знань студентів з окремих тем навчальної дисципліни. Кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених студентам критеріїв. Семестровий контроль проводиться у форму заліку, який може виставлятися автоматично за результатами роботи під час занять. Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як сума оцінок за поточний контроль та виконання завдання. Пропущені семінарські заняття відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Якщо студент не відпрацював усі, передбачені дисципліною, завдання, до заліку він не допускається. Форму і час відпрацювання студент та викладач взаємно узгоджують.

3.2. Політика академічної поведінки та доброчесності (плагіат, поведінка в аудиторії):

Студенти мають дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її

порушення. Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. Норми академічної етики: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність; відповідальність. Конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічних групах з викладачем, необхідно бути взаємно толерантним, поважати думку іншого. Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. Недопустимі підказки і списування у ході семінарських занять, контрольних роботах, на іспиті.

Норми академічної етики: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність; відповідальність.

4. Програма навчальної дисципліни:

Тематика курсу				
Тема	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота	Разом
<p>Тема 1. Трудове право як галузь права України. Джерела трудового права України</p> <p>Предмет, метод, система та функції трудового права. Поняття праці, ознаки найманої праці. Трудове право України як самостійна галузь права, її співвідношення з суміжними галузями права. Функції трудового права. Поняття, система та види джерел трудового права. Внутрішні джерела трудового права. Зовнішні джерела права. Локальні нормативні акти: поняття, види, особливості розробки і прийняття. Єдність та диференціація правового регулювання праці.</p>	2	1	5	8
<p>Тема 2. Принципи трудового права. Суб'єкти трудового права</p> <p>Поняття і загальна характеристика принципів трудового права. Класифікація принципів трудового права, їх реалізація у нормах трудового права. Поняття суб'єктів трудового права. Працівники як суб'єкти трудового права, трудового договору, трудових правовідносин. Правовий статус роботодавців. Трудовий колектив підприємства, установи, організації та його представники. Профспілкові організації і їх органи як суб'єкти трудового права, основні функції профспілок у соціально-економічній сфері. Державні органи як суб'єкти трудового права.</p>	2	1	5	8
Тема 3. Соціальний	2	2	10	14

<p>діалог</p> <p>Угоди з соціально-економічних питань та колективні договори. Соціальний діалог як механізм реалізації соціального партнерства. Рівні та сторони соціального діалогу. Форми здійснення соціального діалогу. Зміст і порядок укладення угод з соціально-економічних питань. Поняття і зміст колективного договору. Порядок укладення колективного договору. Реєстрація угод і колективних договорів. Контроль за виконанням колективного договору. Відповідальність за порушення і невиконання умов колективного договору.</p>				
<p>Тема 4. Правове регулювання зайнятості та працевлаштування</p> <p>Поняття зайнятості населення і напрями державної політики у цій сфері. Правовий статус безробітних, порядок їх реєстрації, перереєстрації та ведення обліку. Поняття підходящої роботи. Порядок визначення квоти робочих місць для працевлаштування громадян, що не конкурентоспроможні на ринку праці. Органи, які здійснюють працевлаштування та їх правовий статус. Відповідальність за порушення законодавства про працевлаштування.</p>	2	2	10	14
<p>Тема 5. Трудовий договір. Укладення трудового договору.</p> <p>Поняття і зміст трудового договору. Форма і строк трудового договору. Види трудового договору. Порядок укладення трудового договору. Необґрунтована відмова в прийнятті на роботу. Оформлення трудової книжки.</p>	2	2	10	14
<p>Тема 6. Зміна умов трудового договору. Відсторонення від роботи.</p> <p>Зміна умов трудового договору. Поняття і види переведень на іншу роботу.</p>	2	2	10	14

Переміщення на інше робоче місце. Зміна істотних умов праці. Відсторонення працівника від роботи.				
<p>Тема 7. Припинення трудового договору</p> <p>Поняття припинення трудових правовідносин й розірвання трудового договору. Підстави припинення трудових правовідносин, їх класифікація. Припинення трудових правовідносин за підставами, у яких присутня взаємна воля сторін. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника. Розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця. Класифікація підстав розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця. Загальні та спеціальні юридичні гарантії працівникам, що звільняються за ініціативою роботодавця. Попередня згода профспілкового органу на розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця. Розірвання трудового договору з ініціативи осіб, які не є стороною трудового договору. Порядок розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця. Припинення трудових правовідносин у зв'язку з порушенням правил прийняття на роботу. Порядок оформлення звільнення. Строки розрахунку зі звільненим працівником. Вихідна допомога.</p>	2	2	10	14
<p>Тема 8. Робочий час. Час відпочинку</p> <p>Поняття та види робочого часу. Принципи і методи регулювання робочого часу. Поняття й види режиму робочого часу. Характеристика робочого часу нормальної тривалості, скороченого та неповного. Облік робочого часу. Робота понад встановлену тривалість робочого дня (надурочні роботи, чергування). Випадки</p>	2	2	10	14

<p>та порядок залучення до робіт понад встановлену тривалість. Право на відпочинок та його гарантії. Поняття і види часу відпочинку. Щорічні відпустки працівників та їх види. Порядок надання відпустки, подовження, перенесення та відкликання з відпустки. Відпустки без збереження заробітної плати. Відпустки цільового призначення: учбові, творчі, соціальні.</p>				
<p>Тема 9. Оплата праці Поняття, функції і принципи оплати праці. Методи правового регулювання оплати праці. Тарифна система оплати праці. Поняття заробітної плати та її структура. Мінімальна заробітна плата та індексація заробітної плати. Форми виплати заробітної плати. Строки, періодичність і місце виплати заробітної плати. Гарантії в оплаті праці для працівників при відхиленні від нормальних умов праці. Обчислення середньої заробітної плати. Обмеження відрахувань із заробітної плати. Поняття гарантій та види гарантій. Поняття й види компенсацій. Порядок надання гарантійних і компенсаційних виплат і їх розмір.</p>	2	2	10	14
<p>Тема 10. Трудова дисципліна. Відповідальність сторін трудового договору: дисциплінарна відповідальність, матеріальна відповідальність Поняття дисципліни праці й методи її забезпечення. Внутрішній трудовий розпорядок підприємств, установ, організацій. Статути і положення про дисципліну для окремих категорій працівників. Заохочення за успіхи у роботі, порядок їх застосування. Поняття й види дисциплінарної відповідальності. Поняття та склад дисциплінарного проступку. Загальний порядок</p>	2	2	10	14

<p>притягнення працівника до дисциплінарної відповідальності. Строки і порядок застосування дисциплінарних стягнень, порядок їх зняття. Особливості застосування дисциплінарних стягнень для окремих категорій працівників. Юридичне значення заходів громадського впливу та громадських стягнень.</p> <p>Поняття і функції матеріальної відповідальності, її відмінності від майнової відповідальності осіб в інших галузях права. Взаємні обов'язки працівника та роботодавця в трудових правовідносинах щодо дбайливого ставлення до майна підприємства, установи, організації.</p>				
<p>Тема 11. Охорона праці</p> <p>Поняття охорони праці та її зміст. Основні принципи державної політики в галузі охорони праці. Гарантії прав працівників на охорону праці під час укладення трудового договору та під час роботи. Правове регулювання організації охорони праці на виробництві. Правовий статус служби охорони праці на підприємстві. Регулювання охорони праці у колективному договорі, угоді. Навчання, інструктаж і перевірка знань працівників з питань охорони праці. Атестація робочих місць за умовами праці. Розслідування нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві. Розслідування нещасних випадків не виробничого характеру.</p>	2	2	10	14
<p>Тема 12. Трудові спори</p> <p>Поняття трудових спорів. Види трудових спорів. Причини й обставини виникнення трудових спорів. Принципи розгляду трудових спорів. Індивідуальні трудові спори. Органи, що розглядають індивідуальні трудові спори. Особливості розгляду окремих</p>	2	2	10	14

<p>видів трудових спорів. Порядок, строки, виконання рішень КТС по індивідуальних трудових спорах. Особливості виконання судових рішень по трудових спорах.</p> <p>Поняття колективних трудових спорів, їх предмет, сторони. Порядок мирних процедур розв'язання колективних трудових спорів. Правове положення незалежного посередника.</p> <p>Правове положення Національної служби посередництва і примирення. Примирна комісія, її склад і компетенція. Трудовий арбітраж, його склад і компетенція. Право на страйк і його обмеження. Здійснення права на страйк. Гарантії та правове положення працівників у зв'язку з проведенням страйку. Відповідальність за порушення законодавства про колективні трудові спори.</p>				
<p>Тема 13. Нагляд і контроль за додержанням трудового законодавства</p> <p>Нагляд і контроль за додержанням законодавства, їх поняття та відмінності. Державний нагляд і контроль за додержанням законодавства про працю. Громадський контроль за додержанням законодавства про працю.</p>	2	2	10	14
Разом	26	24	100	150

5. Тематика семінарських (або практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Трудове право як галузь права України. Джерела трудового права України Принципи трудового права. Суб'єкти трудового права	2
2	Соціальний діалог	2
3	Правове регулювання зайнятості та працевлаштування	2
4	Трудовий договір. Укладення трудового договору	2
5	Зміна умов трудового договору. Відсторонення від роботи	2
6	Припинення трудового договору	2
7	Робочий час. Час відпочинку	2
8	Оплата праці	2

9	Відповідальність сторін трудового договору: дисциплінарна відповідальність, матеріальна відповідальність	2
10	Трудові спори	2
11	Охорона праці	2
12	Трудові спори	2
	Всього	24

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Трудове право як галузь права України. Джерела трудового права України	5
2	Принципи трудового права. Суб'єкти трудового права	5
3	Соціальний діалог	10
4	Правове регулювання зайнятості та працевлаштування	8
5	Трудовий договір. Укладення трудового договору	8
6	Зміна умов трудового договору. Відсторонення від роботи	8
7	Припинення трудового договору	8
8	Робочий час. Час відпочинку	8
9	Оплата праці	8
10	Відповідальність сторін трудового договору: дисциплінарна відповідальність, матеріальна відповідальність	8
11	Трудові спори	8
12	Охорона праці	8
13	Трудові спори	8
	Всього	100

7. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Рівень досягнення запланованих результатів навчання перевірятиметься за допомогою таких форм контролю:

1) можливість застосування концептуальних і базових знань з теорії держави, конституційного, цивільного, сімейного, адміністративного, господарського, кримінального права в професії менеджера – диспути, доповіді, проблемні семінари, командні проекти;

2) вміння критично оцінити пропоновані варіанти управлінських рішень і розробити та обґрунтувати пропозиції щодо їх вдосконалення з урахуванням критеріїв соціально-економічної ефективності, ризиків і можливих соціально-економічних наслідків та ґрунтуючись на знанні основних галузей права та законодавства України – тестування, опитування, проблемні семінари, моделювання професійних ситуацій, реферати, есе, ректорська контрольна робота; поточне опитування, моделювання практичних професійних ситуацій з метою вирішення правових задач, модульна контрольна робота

3) застосовувати норми національного законодавства та знання доктрини права України, складати структурно-логічні схеми співвідношення понять права, опрацьовувати наукові джерела, виконувати інші види самостійної роботи – реферат, вирішення правових задач, тестування

4) здатність до критичного мислення у науковій роботі – діалог, обговорення, дискусія, мозковий штурм;

5) здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління, ґрунтуючись на знанні вітчизняного законодавства – диспути, доповіді, бесіди, командні проекти, проблемні семінари, командні проекти.

8. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Господарське право» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточна успішність													Залік	Усього
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T 10	T 11	T 12	T 13		
3	3	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	40	100

Розподіл балів за формами контролю:

- відвідування заняття (пара) — 1; 25 занять — до 25 балів
- відповідь під час семінару — 3-7; 12 семінарів — до 60 балів
- письмова робота — 3-5; 2 письмові роботи — до 10 балів
- підготовка та виступ з рефератом/есе/презентацією — 7-10 балів

Можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю:

Залік – від 60 до 100 балів.

Участь у роботі під час аудиторних занять – до 60 балів.

Відповідь на заліку – до 40 балів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C	задовільно	
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Опорні конспекти лекцій;	1-13

2.	Навчальні посібники; Кейси	1-13
3.	Силабус;	1-13
4.	Збірка тестових і контрольних завдань для поточного оцінювання навчальних досягнень студентів;	1-13
5.	Засоби підсумкового контролю (комплект тестових завдань для підсумкового контролю, правові задачі)	1-13

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Трудове право України: підручник / Ю.П. Дмитренко. — К.: Юрінком Інтер, 2009. — 624 с. URL: <http://kizman-tehn.com.ua/wp-content/uploads/2017/11/Trud-pravo-Dmitrenko.pdf>
2. Трудове право України: підручник / К. Ю. Мельник. — Харків: Діса плюс, 2014. — 480 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/949/Trudove%20pravo%20Ukrainy%20%20pidruchnyk_K.%20Yu.%20Melnik_2014.pdf?sequence=1&isAllowed=y
3. Трудове право: навч. посіб. / Н. П. Долгіх, В. П. Марущак. — Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2011. 252 с. URL: http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Biblioteka_Magistra/9eadc59e-e5ac-43cb-8c4b-6073f67e4336.pdf
4. Трудове право України підручник / За загальною редакцією М.І. Іншина, В.Л. Костюка, В.П. Мельника. Вид. 2-ге, перероб. і доп. — Київ: Центр учбової літератури, 2016. — 472 с. URL: http://kizman-tehn.com.ua/wp-content/uploads/2017/11/trudove_pravo_ishenko.pdf

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України / Верховна Рада України: Конституція; Закон від 28.06.1996 р. №254к/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Кодекс законів про працю України / Верховна Рада УРСР: Кодекс України; Закон від 10.12.1971 № 322-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/322-08/page>
3. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини / Верховна Рада України: Закон України від 23.02.2006 № 3477-IV. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>
4. Про відпустки / Верховна Рада України: Закон України від 15.11.1996 № 504/96-ВР. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80>
5. Про державну службу / Верховна Рада України: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/889-19/page5>
6. Про зайнятість населення / Верховна Рада України: Закон України від 05.07.2012 № 5067-VI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5067-17>
7. Про колективні договори і угоди / Верховна Рада України: Закон України від 01.07.1993 № 3356-XII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3356-12>
8. Про міжнародні договори України / Верховна Рада України; Закон від 29.06.2004 № 1906-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1906-15>
9. Про оплату праці / Верховна Рада України: Закон України від 24.03.1995 № 108/95-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80>
10. Про охорону праці / Верховна Рада України: Закон України від 14.10.1992 р. № 2694-XII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>
11. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) / Верховна Рада України: Закон України від 03.03.1998 № 137/98-ВР. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/137/98-%D0%B2%D1%80>
12. Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності / Президент України; Указ від 10.06.1997 № 503/97 URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/503/97>
13. Про практику розгляду судами трудових спорів / Верховний Суд України: Постанова від 06.11.1992 № 9. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0009700-92>

14. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності / Верховна Рада України: Закон від 15.09.1999 № 1045-XIV. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1045-14>
15. Про ратифікацію Європейської соціальної хартії (переглянутої) / Верховна Рада України: Закон України від 14 вересня 2006 р. № 137. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/137-16>
16. Про соціальний діалог в Україні/ Верховна Рада України; Закон від 23.12.2010 № 2862-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2862-17>
17. Декларация относительно целей и задач Международной Организации Труда. Міжнародна організація праці: Декларація, Міжнародний документ від 10.05.1944: URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/993_328
18. Європейська соціальна хартія (переглянута) / Рада Європи: Хартія, Міжнародний документ від 03.05.1996р. № ETS N 163. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_062
19. Загальна декларація прав людини / ООН: Міжнародний документ від 10.12.1948 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_015
20. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права / ООН: Міжнародний документ від 16.12.1966 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_042
21. Конвенція про дискримінацію в галузі праці та занять / Міжнародна організація праці; Конвенція, Міжнародний документ від 25.06.1958 № 111. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/993_161
22. Конвенція про захист прав людини та основних свобод / Рада Європи: Конвенція, Міжнародний документ від 04.11.1950р. // Юридичний вісник України. – 2005. - №48.
23. Конвенція про основні цілі та норми соціальної політики: Міжнародна організація праці; Конвенція, Міжнародний документ від 22.06.1962 № 117. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/993_016
24. Конвенція про примусову чи обов'язкову працю: Міжнародна організація праці; Конвенція, Міжнародний документ від 28.06.1930 № 29. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/993_136
25. Конвенція про припинення трудових відносин з ініціативи роботодавця / Міжнародна організація праці; Конвенція, Міжнародний документ від 22.06.1982 № 158. – URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/993_005
26. Конвенція про рівне ставлення й рівні можливості для трудящих чоловіків і жінок: трудящі із сімейними обов'язками: Міжнародна організація праці; Конвенція, Міжнародний документ від 23.06.1981 № 156. – URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/993_010
27. Конвенція про скасування примусової праці: Міжнародна організація праці; Конвенція, Міжнародний документ від 25.06.1957 № 105. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/993_013

Додаткова література:

1. Кельман Л.М. Цивільно-правовий захист працівників у спорах щодо оплати праці / Л.М. Кельман // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – 2010. – № 4. – С. 153-161.
2. Колосов І. Докази та доказування у трудовому процесі: проблемні питання сьогодення // Підприємництво, господарство і право. – 2016. – № 6. – С. 94-97.
3. Костюк В.Л. Особливості врегулювання спорів про поновлення на роботі / В.Л. Костюк // Юридична газета. – 2006. – № 22 (82) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.yur-gazeta.com/article/707/>.
4. Марченко К. Практика застосування судами ч. 6 ст. 235 КЗпП у новій редакції з 2015 року [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://epodatok.com.ua/ua/article/3469>
5. Моліцький С. В. Право на судовий захист трудових прав / С. В. Моліцький // Форум права. – 2011. – № 3. – С. 548–552.
6. Рішення Вінницького міського суду Вінницької області від 22 вересня 2015 року у справі № 127/10354/15-ц [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/51598782>

7. Рум'янцева В. Звернення громадян України до Європейського суду з прав людини: огляд стану // Право України. – 2004. – № 3.
8. Чанишева Г. І. Колективні відносини у сфері праці: теоріко-правовий аспект: Монографія. – О., 2001.
9. Чанишева Г.І. Спеціалізована трудова юстиція у країнах Європи: досвід для України / Г. І. Чанишева // Вісник Вищої ради юстиції. – 2010. – № 2. – С. 75-82.
10. Шевчук З.І. Трудові спори про недотримання роботодавцем вимог з оплати праці // Публічне право. – 2012. – № 4 (8). – С. 437-442.
11. Шурин О.А. Докази і доказування у справах про поновлення на роботі у зв'язку із розірвання трудового договору за ініціативи роботодавця при систематичному невиконанні без поважних причин трудових обов'язків / О. А. Шурин // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. – 2014. – № 9-2. – том 1. – С. 193-196.

Інформаційні ресурси

Харківська державна академія культури: <http://c.ac.kharkov.ua>;

Національна бібліотека України В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>;

Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка: <http://www.korolenko.kharkov.com>;

Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого: <http://www.nplu.org>.

Законодавство України. Сайт Верховної Ради України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

Сайт Президента України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://president.gov.ua>.

Урядовий портал. Сайт Кабінету Міністрів України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kmu.gov.ua>.

Правознавець. Електронна бібліотека юридичної літератури. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pravoznavec.com.ua>.

Офіційний сайт Верховної Ради України – www.rada.gov.ua

Єдиний державний реєстр судових рішень України - www.reyestr.court.gov.ua